

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület szitakötő (Odonata) faunája

TÓTH SÁNDOR

H-8420 Zirc, Széchenyi u. 2., Hungary

TÓTH S.: *Dragonfly (Odonata) fauna of the Látrányi Puszta Nature Conservation Area*

Abstract: In 2000 and 2001, the author carried out a basic survey on the dragonfly fauna of the area recently appointed to be protected. During the research, the occurrence of 22 species, 10 Zygoptera and 12 Anisoptera taxa was recorded. Amongst the reported, relatively interesting species, *Agrion virgo virgo* (Linnaeus, 1758) and *Onychogomphus forcipatus forcipatus* (Linnaeus, 1758) are worth mentioning.

Key words: Odonata, faunistical survey, nature conservation

Bevezetés

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület természetvédelmi célú alapállapot felmérését Dr. Ábrahám Levente, a Somogy Megyei Múzeumok Természettudományi Osztályának vezetője kezdeményezte. A kutatásba való bekapcsolódás lehetőségéért és a gyűjtő utak anyagi támogatásáért e helyen is köszönet illeti a program vezetőjét.

A kutatás keretében került sor a terület szitakötő (Odonata) faunájának feltárására is. A vizsgált objektumon a szárazföldi élőhelyek uralkodnak, azonban több évig tartó csapadékos időszakokban néhány ponton kialakulnak olyan vizes területek, melyekben legalább átmenetileg megtelepednek szitakötők is. Ezeket a mélyebb fekvésű foltokat az elmúlt két évben többnyire csak kiszáradt nádasok, füzesek és égeresek jelezték. Valószínűleg csupán 4 faj lárvájának biztosít fejlődési lehetőséget egy jelentéktelennek látszó kisvízfolyás, mely Lászlótanyától északra torkollik a Tetves-patakba. Ez utóbbit célszerű 7. sz. területnek nevezni, így az onnan származó kevés adat lokalizálható. 2000-ben még kisebb, de viszonylag szép vizes élőhelyek voltak a Víz település előtti útelágazás égerligetében, az út melletti árkokban, ahol a sok szünoglárva mellett, több szitakötő lárvája és imágója is jelen volt (8. sz. terület). A természetvédelmi terület egyetlen állandó jellegű, jelentős vizes élőhelye a terület határán folyó Tetves-patak, így elsősorban annak szitakötő-faunájáról beszélhetünk.

A szitakötők kutatottsága Somogy megyében összességében jónak mondható, de területileg más állatcsoportokhoz hasonlóan megközelítőleg sem egyenletes. Ez egyértelműen kiderül a közelmúltban a Somogy Megyei Múzeum kiadásában és Dr. Ábrahám Levente szerkesztésében megjelent kötetnek (ÁBRAHÁM 2001) a szitakötőkkel foglalkozó dolgozatából (TÓTH 2001). A legjobban feltárt, ennek következtében a legismertebb a Dráva mente, elsősorban a Duna-Dráva Nemzeti Park faunája (DÉVAI 1981, DÉVAI és KURUCZ 1978, DÉVAI és MISKOLCZI 1993, TÓTH 1995, 1998). Ezen kívül említést érdemel a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet (TÓTH 1992), a Kis-Balaton (AMBRUS et al. 1996), a Zselic, a Baláta-tó, valamint a Balaton Somogyhoz tartozó parti szegélye. Összességében Somogyból eddig a szitakötők 55 fajáról rendelkezünk adatokkal, ami a hazai fauna 87%-át jelenti. A rendelkezésre álló publikációkban a Látrányi Puszta Természetvédelmi Területről nem sikerült szitakötő adatot találni.

Anyag és módszer

A fejlődésükön keresztül a vizes élőhelyekhez kötődő szitakötők többnyire vizek partján tanyáznak. Közismert azonban, hogy egyes fajaik (pl. *Aeshna mixta*) vándorlásra hajlamosak, nagyobb területeket bejárnak, így kóborló példányaik alkalomszerűen a Látrányi Puszta Természetvédelmi Területen is megjelenhetnek.

A vizsgálat során a hasonló jellegű felméréseknél használt eszközök és módszerek alkalmazására került sor. A szitakötő imágók megfogására 30 cm átmérőjű keretre erősített tüll anyagból készült lepkeháló, a lárvák gyűjtésére erősebb molnárszita-szövetből összeállított vízi háló szolgált. A terepen jól felismerhető szitakötő imágók esetében elegendő volt a felméréshez a megfigyelés, ami minimálisra csökkentette a begyűjtött egyedek számát. De természetvédelmi megfontolásból, még a hálóba került állatok nagy részét is célszerű volt szabadon engedni az élve történő faji azonosítás után. Kisebb mértékben lehetőség nyílt a lárvák és a lárvabőrök (Exuviumok) gyűjtésére is.

A kutatás céljára a program szervezője, Dr. Ábrahám Levente által kijelölt mintaterületek, a szitakötő-fauna felmérése szempontjából kevésbé felelnek meg, mivel azokon viszonylag ritkán és legfeljebb kószáló egyedekkel lehet találkozni.

Ezzel szemben kiválóan alkalmas a célra a védett területe határán található kisvízfolyás, a Tetves-patak, melynek a Lászlótanya, illetőleg a Tukoratanya magasságában húzódó szakaszán volt célszerű kijelölni mintegy 100 m hosszú mintavételi helyet. A patak ezen a szakaszon dús növényzetű és meglehetősen lassan áramló. Itt található egy kiépített "kazetta" is, mely feltehetően hordalék felfogására, illetőleg annak az onnan való eltávolítására szolgál.

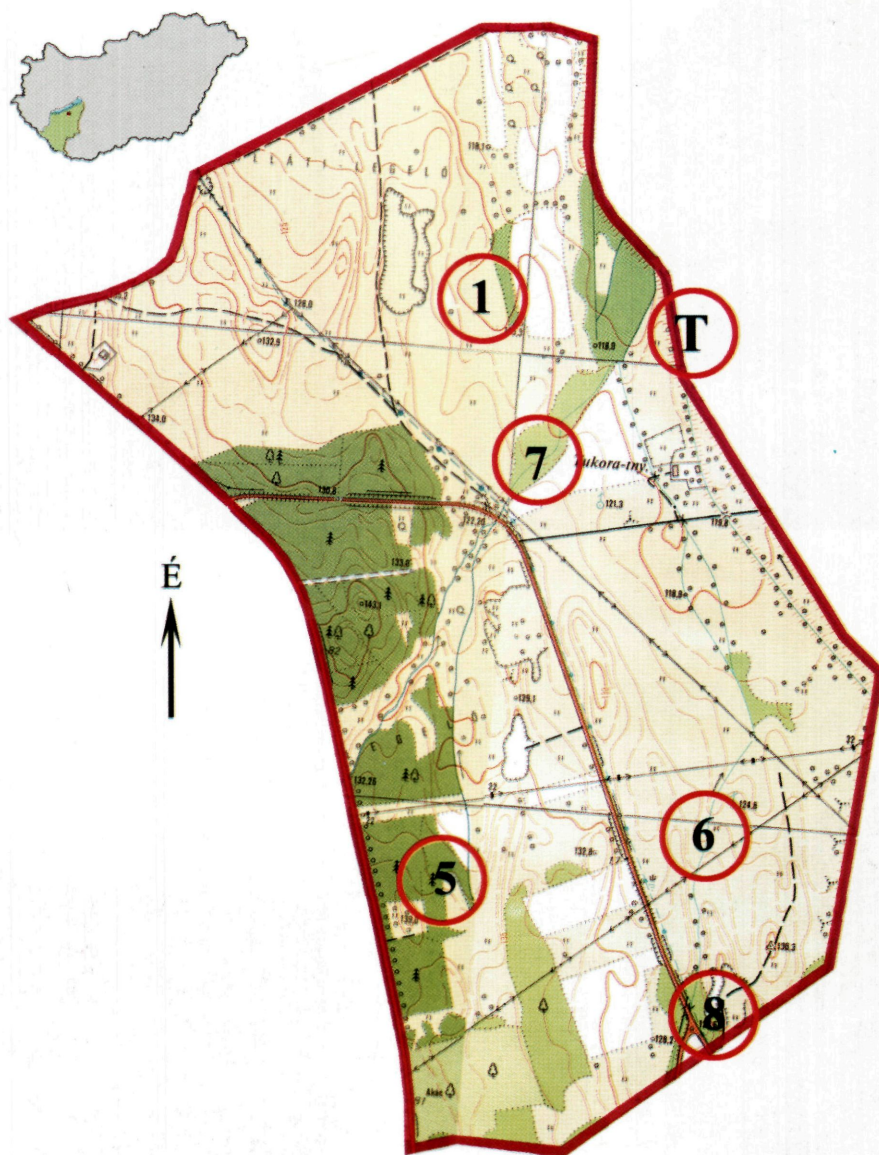
A mintavételi helyek

A program keretében kijelölt mintaterületek közül az 1., az 5. és a 6. sz. területen kerültek elő szitakötő imágók. A kijelölt mintaterületeken kívül elsősorban a Tetves-patak faunája bizonyult gazdagnak. Néhány faj imágója és lárvája is megtalálható volt a 7. és a 8. sz. területen.

1. sz. mintaterület
5. sz. mintaterület
6. sz. mintaterület
7. sz. mintaterület (a Tetves-patak sekélyvizű, Lászlótanya környékén betorkolló mellékága)
8. sz. mintaterület (égeres-füzes a Visz előtti útelágazásban)
Tetves-patak

A munka során preparált kevés szitakötő a Somogy Megyei Múzeumok Természettudományi Osztályának gyűjteményét gyarapítja.

Az anyag meghatározása elsősorban BENEDEK (1965) dolgozatában, valamint STEINMANN (1984) és ÚJHELYI (1957) könyvében található kulcsok és leírások felhasználásával történt. Taxonómia és nevezéktan tekintetében DÉVAI (1978) munkája szolgált alapul.

1. ábra: A Látványi Puszta Természetvédelmi Terület középső része a szitakötő gyűjtőhelyek jelölésével (T=Tetves-patak)

2. ábra: A Tetves-patak részlete a Látrányi Puszta TT határán

3. ábra: A Tetves-patakon létesített "kazetta", melyben a víz a meder más részeinél is lassabban áramlik, kisvíz idején szinte áll

Eredmények

A vizsgálat során 22 szitakötő taxon előfordulását sikerült igazolni, ami egy alapvetően szárazföldi biotópokból álló területről viszonylag jó eredménynek számít. Az alábbi lista tartalmazza az előfordult fajokat, rendszertani sorrendben. Egy csillag jelöli a jelenleg érvényben lévő rendelet szerint védett taxonokat.

1. alrend: ZYGOPTERA

család: Platycnemididae

Platycnemis pennipes pennipes (Pallas, 1771)

család: Coenagrionidae

Coenagrion ornatum (Sélys-Longchamps, 1850)*

Coenagrion puella puella (Linnaeus, 1758)

Coenagrion pulchellum interruptum (Charpentier, 1825)**

Ischnura elegans pontica Schmidt, 1938

Ischnura pumilio (Charpentier, 1840)**

család: Lestidae:

Sympetma fusca (Van der Linden, 1820)**

Lestes barbarus (Fabricius, 1798)

család: Agrionidae

Agrion splendens splendens (Harris, 1782)

Agrion virgo virgo (Linnaeus, 1758)*

2. alrend: ANISOPTERA

család: Aeshnidae

Aeshna mixta Latreille, 1805**

Anaciaeschna isosceles isosceles (Müller, 1767)*

Anax imperator imperator Leach, 1815

család: Gomphidae

Gomphus vulgatissimus vulgatissimus (Linnaeus, 1758)*

Onychogomphus forcipatus forcipatus (Linnaeus, 1758)*

család: Corduliidae

Somatochlora aenea aenea (Linnaeus, 1758)

család: Libellulidae

Libellula depressa Linnaeus, 1758

Libellula fulva fulva Müller, 1764 *

Orthetrum brunneum brunneum (Fonscolombe, 1837)*

Sympetrum flaveolum flaveolum (Linnaeus, 1758)**

Sympetrum sanguineum sanguineum (Müller, 1764)**

Sympetrum vulgatum vulgatum (Linnaeus, 1758)

A kimutatott 22 faj közül 16 biztosan tagja a Tetves-patak faunájának, a többi 6 nagy valószínűséggel a terület egyéb vizes élőhelyeiről származik vagy (elsősorban az *Aeshna mixta*) begyűjtött példányai nagyobb távolságról elkóborolt állatok voltak. Az ide tartozó alábbi 6 fajt a jegyzékben két csillag jelöli.

Coenagrion pulchellum interruptum (Charpentier, 1825)

Ischnura pumilio (Charpentier, 1840)

Aeshna mixta Latreille, 1805

Sympetma fusca (Van der Linden, 1820)

Sympetrum flaveolum flaveolum (Linnaeus, 1758)

Sympetrum sanguineum sanguineum (Müller, 1764)

A fauna értékelésénél feltétlenül hangsúlyozni kell, hogy a Balaton környezetében (főleg a déli oldalon) található sík területekről a tóba ömlő kisvízfolyások többsége, víztropológiai szempontból érnek minősíthető. Ezek faunájának összetétele lényegesen különbözik a gyorsabb folyású csermelyek faunájának összetételétől, fajszám tekintetében jóval gazdagabbak. Erre vonatkozólag már rendelkezünk tapasztalatokkal a Balaton északi partjáról (TÓTH 1996). A tóba északról torkolló 6 kisvízfolyás közül a hasonló Eger-víz (25 faj), valamint a Tapolca-patak (22 faj) faunája volt a leggazdagabb. Ezek a vízfolyások azonban (főleg a torkolatuk közelében) nagyobbak a Tetves-pataknál.

Tetves-patak faunája nem csak fajszám tekintetében nevezhető gazdagnak. Jelentős a 7 védett taxon előfordulása is. A gazdagság alátámasztására érdemes azt is megvizsgálni, milyen helyet foglal el a vízfolyás az élőhely minősítésben.

A gyakorlati természetvédelmi munkában is jól alkalmazható, objektív eredményt adó biotóp minősítési módszer kidolgozását Dr. Dévai Györgynek köszönhetjük. Ennek részletes leírása már nyomtatásban is megjelent (DÉVAI és MISKOLCZI 1987). A módszer lényege a szitakötők előfordulási adatainak az UTM hálótérkép segítségével megállapított relatív gyakorisági kategóriák szerinti értékelése. Ebben a szerzők figyelembe veszik az élőhely domborzati elhelyezkedését, a víztér jellegét, továbbá a faunát alkotó fajok országos gyakoriságát. A Tetves-patak szitakötők alapján történő minősítése az alábbiak szerint alakul:

1. táblázat: A Tetves-patak szitakötő-fauna alapján történő minősítésére szolgáló adatok

Gyakoriság	Fajszám	Súlyfaktor	Pontszám
Igen gyakori előfordulású	–	–	–
Gyakori előfordulású	7	2	14
Mérsékeltten gyakori előfordulású	6	4	24
Ritka előfordulású	2	8	16
Szórványos előfordulású	1	16	16
Összesen:	16		70

Biotóp-súlyfaktor: 3

Végleges pontszám: 210

Biotóp-minősítés: I. osztályú élőhely (a szitakötő-fauna alapján)

Eltekintve a védettségtől, a kimutatott fajok közül a ritka és a szórványos előfordulású taxonok képezik a Tetves-patak fő értékeit. Ebbe a kategóriába három faj sorolható:

Országosan ritka előfordulású a *Libellula fulva* és a *Somatochlora aenea*.

Országosan szórványos előfordulású az *Onychogomphus forcipatus*.

Bár országosan csak a mérsékeltten gyakori előfordulású taxonok közé tartozik, de más szempontok szerint külön említést érdemel az *Agrion virgo*, mivel ez a faj elsősorban hegynyelvények vízfolyásainak jellemző lakója, az alacsonyabb régiókból csak kevés lelőhelyét ismerjük. Somogy megyéből korábban a Barcsi-Borókásból (DÉVAI et al. 1993, 1994), a Boronka-melléki Tájvédelmi Körzetből (TÓTH 1992), a Dráva folyóból (TÓTH 1995, 1998), valamint Kaposújlakról (BENEDEK 1966) rendelkezünk adatával.

4. ábra: Tömegesen fejlődik a Tetves-patakban a *Platycnemis pennipes*

5. ábra: A Tetves-patak gyakori szitakötője az *Ischnura elegans*

6. ábra: Somogy kevés lelőhelyéről ismert, hegyvidéki jellegű *Argion virgo* is előkerült a Tetves-patakból

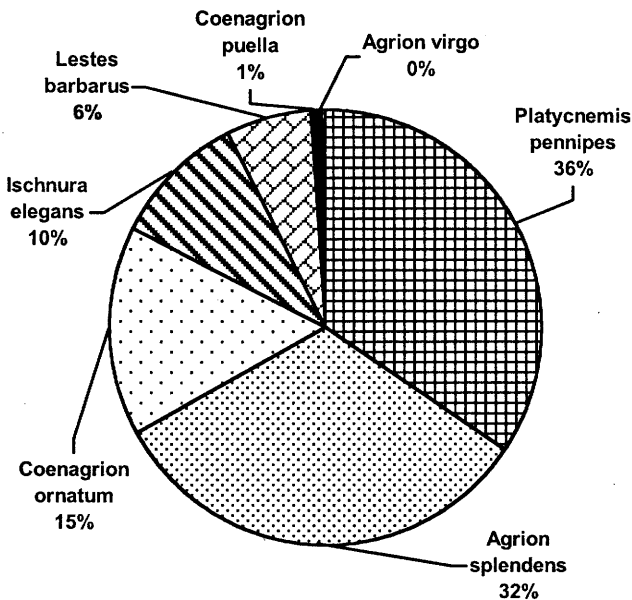
7. ábra: A főleg folyóvizekben fejlődő *Gomphus vulgatissimus* is tagja a Tetves-patak faunájának

A szitakötő anyag mennyiségi összetétele

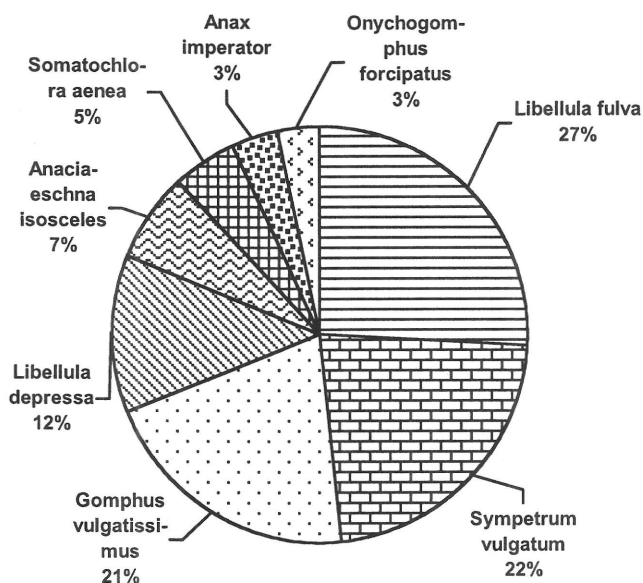
A természetvédelmi területen végzett gyűjtések, illetőleg megfigyelések eredményeképpen 542 szitakötő egyed adatai állnak rendelkezésre. Ennek alapján (már az aránylag rövid felmérési időszak ellenére is) viszonylag jó képet kaptunk a helyi szitakötő-fauna mennyiségi összetételéről. A mennyiségi szemléletű feldolgozást természetesen csak a Tetves-patakhoz rendelhető példányokra (a teljes anyag 71,6%-a) vonatkozóan érdemes elvégezni, mert csupán így kaphatunk elfogadható eredményt.

További fontos és az odonatológusok többsége által elfogadott szempont, hogy az ilyen természetű feldolgozások csak akkor adnak reális képet, ha külön vizsgáljuk a szitakötők két, eltérő repülési sajátosságú és ennek következtében különböző nehézségi fokon gyűjthető alrendjének anyagát. Ezért a Tetves-patak szitakötő-faunájának mennyiségi összetételét két kördiagramon mutatjuk be (8.-9. ábra).

Mint az a 8. ábrából is kiderül, a Tetves-patak Zygoptera-faunájának mennyiségi összetételében a *Platynemis pennipes* áll az első helyen, 34,54%-os dominanciával. Nem sokkal marad el mögötte a második helyet elfoglaló *Agrion splendens* (32,42%). Viszonylag jelentős még a *Coenagrion ornatum* (15,45%), valamint az *Ischnura elegans* (10,00%) részesedése. Ezekkel szemben áll a mindössze egyetlen példányban regisztrált *Agrion virgo* (0,24%).

8. ábra: A Tetves-patak Zygoptera-faunájának összetétele, a 2000-2001-ben végzett felmérés alapján

9. ábra: A Tetves-patak Anisoptera-faunájának összetétele, a 2000-2001-ben végzett felmérés alapján

Az 9. ábráról leolvasható, hogy a Tetves-patak Anisoptera-faunájának mennyiségi összetételében a *Libellula fulva* (25,86%) áll az első helyen. A *Sympetrum vulgatum* (22,41%) és a *Gomphus vulgatissimus* (20,69%) megközelítőleg azonos értékekkel szerepel a 2.-3. helyen. Viszonylag jelentős még a *Libellula depressa* (12,07%) és az *Anaciaeschna isosceles* (6,89%) részesedése. A többi három faj (*Anax imperator*, *Onychogomphus forcipatus*, *Somatochlora aenea*) együttesen 12%-át alkotja a faunának.

Faunisztikai alapadatok

Az adatok többsége a szerzőtől származik, ezért a gyűjtő nevének feltüntetése csak abban a néhány esetben indokolt, amikor a gyűjtő Ábrahám Levente volt. Az alkalmazott rövidítés: ÁL

A faunisztikai adatközlő részben alkalmazott rövidítések:

L = lárva

E = lárvabőr (exuvium)

Platycnemis pennipes pennipes (Pallas, 1771)

4. sz. mintaterület: 2001.06.15., 2♂ 1♀ - Tetves-patak: 2000.07.21., 6♂ 3♀; 2000.08.07., 5♂ 6♀; 2001.05.11., 19♂ 18♀; 2001.06.15., 10♂ 7♀; 2001.07.05., 11♂ 13♀, 2001.07.05., 5 E; 2001.07.22., 2♂ 6♀; 2001.08.20., 3♀.

Coenagrion ornatum (Selys-Longchamps, 1850)

Tetves-patak: 2000.05.05., 3♂ 5♀; 2001.05.11., 5♂ 7♀; 2001.05.29., 5♂ 8♀; 2001.06.15., 11♂ 7♀.

Coenagrion puella puella (Linnaeus, 1758)

8. sz. mintaterület: 2000.05.05., 5♂ 2♀ - Tetves-patak: 2000.05.05., 3♀.

Coenagrion pulchellum interruptum
(Charpentier, 1825)

8. sz. mintaterület: 2000.05.05., 5♂ 2♀ ;
2000.07.21., 1♂ 2♀ .

Ischnura elegans pontica Schmidt, 1938

4. sz. mintaterület: 2001.06.15., 3♂ 1♀ - 5. sz.
mintaterület: 2001.07.22., 2♂ - 7. sz. mintaterület:
2001.06.15., 3♂ 2♀ - 8. sz. mintaterület:
2000.05.05., 3♂ 1♀ ; 2000.05.05., 4 L, 3 E - Látrányi
puszta TT: 2000.04.29., 1♂, leg. Ábrahám L. - Tet-
ves-patak: 2000.05.05., 4♂ 2♀ ; 2001.05.11., 7♂
2♀ ; 2001.05.29., 5♂ 1♀ ; 2001.06.15., 5♂ 2♀ ;
2001.06.15., 3 E; 2001.07.22., 3♂; 2001.07.22., 3 L, 5 E.

Ischnura pumilio (Charpentier, 1840)

7. sz. mintaterület: 2001.06.15., 1♂ 2♀ - 8. sz.
mintaterület: 2000.05.05., 1♂ 1♀ ; 2000.07.21., 3♀ .

Sympetma fusca (Van der Linden, 1820)

2. sz. mintaterület: 2001.08.20., 1♀ - 4. sz. min-
taterület: 2001.06.15., 1♂ 2♀ - 8. sz. mintaterület:
2000.05.05., 1♂; 2000.07.21., 1♂ 1♀ .

Lestes barbarus (Fabricius, 1798)

1. sz. mintaterület: 2000.07.21., 2♂ 1♀ - 6. sz.
mintaterület: 2001.08.20., 1♂ - 7. sz. mintaterület:
2001.06.15., 3♀ ; 2001.06.15., 2 E - Tetves-patak:
2000.08.07., 2♂ 4♀ ; 2001.07.22., 8♂ 5♀ , 4 E;
2001.08.20., 1♂ 2♀ .

Agrion splendens splendens (Harris, 1782)

Tetves-patak: 2000.07.21., 12♂ 4♀ ;
2001.05.11., 7♂ 2♀ ; 2001.05.11., 5 E; 2001.05.29.,
17♂ 6♀ ; 2001.05.29., 2 L, 9 E; 2001.07.05., 25♂
11♀ ; 2001.07.05., 12 E.

Agrion virgo virgo (Linnaeus, 1758)

Tetves-patak: 2001.07.05., 1♂.

Aeshna mixta Latreille, 1805

1. sz. mintaterület: 2001.07.22., 1♂ 1♀ - 2. sz.
mintaterület: 2001.08.20., 1♂ - Tetves-patak:
2001.08.20., 1♂ 1♀ .

Anaciaeschna isosceles isosceles (Müller, 1767)

Tetves-patak: 2001.05.11., 1♂ 1♀ , 1 L;
2001.05.29., 1♀ .

Anax imperator imperator Leach, 1815

Tetves-patak: 2001.07.05., 1♀ , 1 E.

Gomphus vulgatissimus vulgatissimus
(Linnaeus, 1758)

4. sz. mintaterület: 2001.05.11., 1♂ - Tetves-pa-
tak: 2001.05.11., 4♂ 2♀ ; 2001.05.11., 5 E;
2001.05.29., 1♀ .

Onychogomphus forcipatus forcipatus
(Linnaeus, 1758)

Tetves-patak: 2001.05.11., 1 L; 2001.06.15., 1♂.
Somatochlora aenea aenea (Linnaeus, 1758)

5. sz. mintaterület: 2001.06.15., 1♂ - Tetves-pa-
tak: 2001.05.11., 1♂; 2001.05.11., 1 E.

Libellula depressa Linnaeus, 1758

4. sz. mintaterület: 2001.05.29., 2♂ - 6. sz. min-
taterület: 2001.05.29., 1♂ - 7. sz. mintaterület:
2000.05.05., 1♂; 2001.06.15., 3♂ 2♀ ; 2001.06.15.,
3 E - 8. sz. mintaterület: 2000.05.05., 2♂ 1♀ ;
2000.05.05., 4 L, 1 E; 2000.07.21., 2♂ - Tetves-pa-
tak: 2000.05.05., 2♂; 2000.05.05., 1 E; 2001.05.29.,
3♂ 1♀ .

Libellula fulva fulva Müller, 1764

Tetves-patak: 2000.05.05., 3♂ 1♀ ; 2000.05.05.,
2 L; 2001.05.29., 4♂ 3♀ ; 2001.05.29., 2 E.

Orthetrum brunneum brunneum (Fonscolombe, 1837)

Tetves-patak: 2001.07.05., 2♂ 1♀ ; 2001.07.05.,
2 E; 2001.07.22., 4♂ 1♀ ; 2001.07.22., 1 E.

Sympetrum flaveolum flaveolum (Linnaeus, 1758)

1. sz. mintaterület: 2000.07.21., 1♂ 1♀ -
Látrányi puszta TT: 1999.07.30., 1♂ 1♀ , leg. Ábra-
hám L. - Tetves-patak: 2001.06.15., 1♂ 2♀ .

Sympetrum sanguineum sanguineum (Müller, 1764)

1. sz. mintaterület: 2000.07.21., 1♂ 1♀ - 2. sz.
mintaterület: 2000.08.07., 1♂ 1♀ - 5. sz. mintaterü-
let: 2001.08.20., 1♂ 3♀ - 6. sz. mintaterület:
2001.07.22., 1♀ - Látrányi puszta TT: 1999.07.30.,
1♂, leg. Ábrahám L. - Tetves-patak: 2001.08.20., 4♂ 1♀ .

Sympetrum vulgatum vulgatum (Linnaeus, 1758)

1. sz. mintaterület: 2001.07.22., 1♂;
2001.08.20., 3♂ 1♀ - 3. sz. mintaterület:
2001.07.22., 1♂ - 4. sz. mintaterület: 2001.07.22.,
2♀ - 5. sz. mintaterület: 2001.08.20., 1♂ - Látrányi
puszta TT: 1999.07.30., 1♂, leg. Ábrahám L. - Tet-
ves-patak: 2000.07.21., 1♂ 2♀ ; 2001.08.20., 3♂
5♀ ; 2001.08.20., 2 E.

Természetvédelmi megjegyzések, javaslatok

Bár a Látrányi Pusztai Természetvédelmi Területre elsősorban a szárazföldi élőhelyek jellemzők, nem hiányoznak a vizes élőhelyek sem. Kétségtelen, hogy ezek egy része csupán ún. potenciális tenyészőhely, mely csak évekig tartó csapadékos periódusban teszi lehetővé szitakötők fejlődését. Ezek faunájának megőrzése szempontjából fontos lenne ugyan az élőhelyek vízellátásának biztosítása, annak azonban nyilván nincsen realitása, hogy állandó vízborításukat (aszályos időszakokban) mesterségesen fenntartsák.

Ugyanakkor más a helyzet a terület jelentősebb állandó kisvízfolyásával, a Tetves-pattakkal kapcsolatban, melyben jelenlegi ismereteink szerint 16 szitakötő taxon lárvája él, közülük 7 tartozik a törvényesen védett fajok közé, de ettől függetlenül is, a Dévai-féle biotóp-minősítés módszerét (Dévai és MISKOLCZI 1987) alapul véve, I. osztályú minősítést kapott.

Az értékes szitakötő-fauna megőrzése érdekében a vízfolyás mentén található (főleg a meder irányába lejtő) területeken, törekedni kellene a mezőgazdasági vegyszerek alkalmazásának mérséklésére.

Irodalom

- AMBRUS A., BÁNKÚTI K., KOVÁCS T. 1996: A Kiss-Balaton Odonata faunája - Odonata stadium larvae 1: 25-37.
- ÁBRAHÁM L. 2001: Somogy fauna katalógusa - Natura Somogyiensis 1: 1-494.
- BENEDEK P. 1965: Adatok a Tapolca-patak és környéce rovarfaunájához, III. Odonata II. - Fol. Ent. Hung., 18: 39-75.
- BENEDEK P. 1966: Adatok Magyarország szitakötő faunájához (Odonata) - Fol. Ent. Hung., 19: 501-518.
- DÉVAI GY. 1978: A magyarországi szitakötő (Odonata) fauna taxonómiai és némenklatúrai revíziója - A debreceni Déri Múz. Évk., (1977): 81-96.
- DÉVAI GY. 1981: Újabb adatok a Barcsi Borókás szitakötő (Odonata) faunájához - Dunántúli Dolg., Term. tud. Sorozat, 2: 53-58.
- DÉVAI GY., D. KURUCZ M. 1978: A Barcsi Ósborókás szitakötő (Odonata) faunája - Dunántúli Dolg. Term. tud. Sorozat, 1: 65-68.
- DÉVAI GY., MISKOLCZI M. 1987: Javaslat egy új környezetminősítő értékelési eljárásra a szitakötők hálótérképek szerinti előfordulási adatai alapján - Acta Biol. Debrecina, 20: 33-54.
- DÉVAI GY., MISKOLCZI M. 1993: A Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzetben 1981-1985 között végzett szitakötő gyűjtések (Odonata) faunisztikai eredményei - Studia odonotol. hung. 1: 21-32.
- STEINMANN H. 1984: Szitakötők - Odonata. In: Fauna Hung., 6/6 (160): 111.
- TÓTH S. 1992: A Boronka-melléki Tájvédelmi Körzet szitakötő (Odonata) faunája - Dunántúli Dolg. Term. tud. Sorozat 7: 75-88.
- TÓTH S. 1995: A Dráva mente szitakötő (Odonata) faunájának előzetes vizsgálata - Dunántúli Dolg. Term. tud. Sorozat 8: 161-172.
- TÓTH S. 1996: A Balatonba torkolló kisvízfolyások szitakötő-faunájának (Odonata) összehasonlító vizsgálata - Fol. Mus. Hist.-nat. Bakonyiensis 15 (2000): 53-74.
- TÓTH S. 1998: A Duna-Dráva Nemzeti Park Dráva menti területének szitakötő (Odonata) faunája - Dunántúli Dolg. Term. tud. Sorozat 9: 135-150.
- TÓTH S. 2001: Somogy megye szitakötőinek katalógusa (Insecta: Odonata) - Natura Somogyiensis 1: 93-99.
- ÚJHELYI S. 1957: Szitakötők - Odonata. In: Fauna Hung., 5/6 (18): 44.

Dragonfly (Odonata) fauna of the Látrányi Puszta Nature Conservation Area

SÁNDOR TÓTH

The territory of Látrány Puszta Nature Conservation Area is largely dominated by terrestrial habitats. Besides minor, mostly temporary wet patches and streams, the only creek that is suitable for sustaining the development of dragonfly larvae (apart from other water organisms) is the Tetves stream (featured by permanent waterflow) running alongside the borderline of the area.

The occurrence of 22 dragonfly taxa were proved in the course of several surveys conducted more or less regularly in the area. 16 (7 Zygoptera, 9 Anisoptera) out of those species are proved to belong to the fauna of Tetves stream. The 7 protected species that accounts for 37% of the recorded dragonfly fauna proves preciousness of the fauna in themselves. It is worth mentioning that the area proves to be a first class habitat from biotope classification perspective as well.

Among the taxa of Odonata fauna, the following species can be highlighted as significant: *Onychogomphus forcipatus* that shows a rather sparse occurrence nation-wide, *Libellula fulva* that also occurs rarely, and *Somatochlora aenea*. Apart from these, *Agrion virgo* is worth mentioning, a species mainly featuring highlands that was reported only from certain habitats of Somogy County so far (primarily from the River Drava).